

Szerkesztési iroda:
Nagybecskerek Zápolya-
utca 1., hová a lap szel-
lemi részét illető min-
den közlemény intézendő.

Kiadóhivatal:

Pleitiz Fer. Pál könyv-
nyomdája Nagybecske-
rek, Zápolya-u. 1., hová
a hirdetések, előfizetések
és a lap szétküldésére
vonatkozó felszólalások
intézendők. Telefon 21.

TORONTÁL

POLITIKAI NAPILAP.

Főszerkesztő: dr. Brájjer Lajos.

Felelős szerkesztő: Somfai János.

Előfizetési árak:

Egész évre — — — 32— K
Félévre — — — 16— K
Negyedévre — — — 8— K
Egy óra — — — 2:70 K
Egyes szám ára 10 fillér.

Hirdetéseket

a kiadóhivatal vesz föl.
Azonkívül az összes hir-
detési irodák. :: ::
Megjelenik vasár- és
ünnepnapok kivételével
mindennap d. u. 5 óráig.

Nagybecskerek, 1917.

XLVI. évfolyam, 37. szám.

Csütörtök, február 15.

LEGUJABB.

— Saját tudósítónk cenzurázott távirati jelentései. —

A nagy buvárhajóharc.

**A buvárhajóharc eredményei. — Ujabb 22 ezer tonna. —
Amerika ingadozása. — Mexikó a békéért. — A skandináv
államok jegyzéke.**

**A buvárhajóharc eredményei.
Ujabb 22 ezer tonna.**

Budapest, febr. 15. Berlinből sür-
gönyzik: A Wolf-ügynökség jelenti:

Az e hó 12 ikén elsüllyesztettnek je-
lentett tíz ellenséges hajó tonnatar-
talma huszonkétezer volt. Köz-
lük öt hajó 13,100 tonna gabonát, két
hajó 5500 tonna szenet vitt. Ezenkívül
ugyanakkor még egy 3000 tonnás szén-
szállító olasz gőzöst is elsüllyesztünk.

Budapest, febr. 15. Cagliariából
jelenti a Reutter-ügynökség:

A Law 1300 tonnás amerikai vítor-
lást elsüllyesztették. A személyzetet Cag-
liariban partra tették.

Budapest, febr. 15. Pernből
sürgönyzik:

A Petite Parisien munkatársa beszél-
getést folytatott Carsonnal az angol
tengernagyi hivatal lordjával. Carson ki-
jelentette, hogy nem kicsinyli a tenger-
alattjárók harcának nagy veszedelmét.
Ezen barbár támadások — mondotta —
a legsúlyosabb és legkomolyabb kérdé-
sek elé állítanak bennünket. Az egész
haditengerészeti törzskarnak nincs egyet-
len tagja, aki éjjel-nappal ne fáradoznék
azon, hogy ezen kérdést kedvezően meg-
oldja. Aggodalmaink csak arra valók,
hogy állandó erő kifejtésre sarkaljanak
bennünket.

Budapest, febr. 15. Berlinből sür-
gönyzik:

A Deutsche Tages Zeitung beava-
tott forrásból arról értesül, hogy az an-
gol szakkörökben nagy zavar uralkodik
a buvárhajók megsemmisítéséről. Ösz-
szes intézkedések eredménytelensége
miatt.

Amerika ingadozása.

Budapest, febr. 15. Reutter-
ügynökség jelenti Washingtonból:

A kongresszus elfogadta a haditen-
gerészeti javaslatot, a melyvel 369 mil-
lió dollár hitel megszavazását kéri. A
javaslat fontos módosításokat tartalmaz
a hajó- és municiógyárak lefoglalására.
Az Egyesült-Államokban ez idő szerint
682 hajó van készülöben összesen
2,098.761 tonna tartalommal.

Budapest, febr. 15. Berlinből sür-
gönyzik:

Bernstorf gróf bizalmi embere táv-
íratot küldött, amelyben kijelenti, hogy
nagyállású személyiségek, akiknek nevét
titokban kell tartania, fölkerítették, értesít-
sék a német nemzetet, hogy Wilson
jegyzéke nem azt jelenti, hogy az ame-
rikai kormány és nép a háborút akarja.
A legnagyobb figyelmet kell helyezni a
jegyzék következő szavaira: „Nem aka-
rom hinni“ . . . stb. Ezen szavak mu-
tatják, hogy van mód a megértésre. Az
informátorok biztosítottak arról, hogy
**Amerika népe nem akarja a háborút s a
nagy többség a békét akarja** és meg-
akarja találni a megoldás útját.

Budapest, febr. 15. Washingtonból
sürgönyzik:

Bernstorf gróf német nagykö-
vet haminc tagu kíséretével kedden New-
yorkba utazott, ahol szerdán hajóra
szállott.

Mexikó békét akar.

Budapest, febr. 15. A Daily Tele-
graph jelenti Newyorkból:

Lansing államtitkár jegyzéket kapott
Caranza mexikói elnöktől, aki fel-
szólítja az Egyesült-Államokat, valamint
a többi semleges államokat, **vessenek**

véget a háborúnak, olyképpen, hogy
mindenféle kereskedést szüntessenek meg
a hadviselőkkel.

A skandináv államok jegyzéke.

Budapest, febr. 15. Stockholm-
ból sürgönyzik:

A három skandináv állam kormá-
nyai között hétfőn hosszas tárgyalások
után megegyezés jött létre a német
kormányának adandó válaszigyzék alap-
elveiről és a kormányok azoknak meg-
felelőleg már megszövegezték a tiltako-
zást, amely ilyenformán kollektív jegy-
zéknek tekinthető.

Az Aften Tidingen értesülése sze-
rint a svéd külügyminiszter kedden már
átnyújtotta a jegyzéket Lucius stockhol-
mi német követnek.

Budapest, február 15. Stock-
holmból sürgönyzik:

A skandináv államok kormányai
tegnap átnyújtották azonos tartalmu
jegyzékeiket Krisztiániában, Kopenhágá-
ban és Stockholmban a német és a ma-
gyar-osztrák követeknek.

A jegyzék tagadja a Német birod-
alomnak jogát, hogy elzárhassa a tenge-
reket. Különösen vitatja, hogy kizárólag
buvárhajók hajtsák végre a blokádot,
ami által semleges állampolgárok élete
is veszélyeztetve van. A jegyzék azzal
végződik, hogy a tiltakozás egyszers-
mindenkorra véget vet a vitának a ki-
méletlen tengeri hadviselés törvénytelen
volta fölött, amivel ezen kérdést egy-
öntetű állásfoglalással eldöntötték az
északi államok.

**Hazay honvédelmi miniszter
távozás.**

Budapest, febr. 15. Hazay
Samu báró honvédelmi miniszter, aki
Bécsben egy magasabb katonai állást
foglal el, tegnap este megjelent a munka-
pártban s elbucszott barátaitól és kép-
viselőtársaitól. Hazai báró ma már Bécs-
ben lesz s elfoglalja új hivatalát. Hir-
szerint Hazai báró távozás végleges.
Eleinte úgy volt, hogy ideiglenesen he-
lyettesítik, de ettől a tervtől elállottak.
Az új honvédelmi miniszter, Szurmaj
Sándor honvéd altábornagy lesz, akinek
kinevezése legközelebb megtörténik.

A buvárhajóharc körül

IV.

Soha nem ismerték fel a gazdaság és kereskedelem nagy gépezete minden egyes kis kerekének egymásba fogódzását oly fájdalmas világossággal, mint most. Ugy áll a dolog, hogy minden függ mindentől és kicsi ok nyomában gyakran félelmesen nagy okozatok járnak. Erről még waggon számra fognak könyveket írni.

De Anglia ezenfelül, félreismerve a valószínűségi helyzetet, a rövidlátó rendszabályok egész láncolatával károsította meg súlyosan önmagát. Jogtalanul föltartóztatja a semleges hajózást, számtalan hajót avval, hogy majd később megvizsgálja őket, tétlenül vesztegeltet és ilyenformán elvonja őket a hasznos forgalomtól. A posta feltartóztatásával és kikutatásával — erőszakkal egészen példátlan kiméletlenséggel jár el — üzleti titkokat akar meg tudni, hogy jövőben ezeket az egész kereskedelemre kiterjedő ismereteit kihasználja. Ezek a levéltitoksértések és lopások azonban igen sok időt vesznek igénybe és — megint csak csökkentik a rendelkezésre álló tonnaszámot. Anglia ugyan mindent megtett és nem riadt vissza semmitől, hogy egyre gyarapítsa a mind jobban apadó rakodóterefogatot. Hozzányult a rendszabályai alatt amugy is súlyosan szenvedő semleges hajóhoz, azonban nem volt elég szene a számukra és így százzszámra vesztegelték a hajók üres széntartályokkal és a tonnák nem akartak gyarapodni. Kereskedelmi hajókat épített és elkobozta azokat, amelyeket hajógyáraiban mások rendelték meg, sőt újabbban már a fedélzetet is megrakja, mert a hajóúr nem elégséges; de ez mind nem használt semmit, mert szeptember óta minden hónapban 400.000 tonna sülyedt el.

Most pedig a tonnák számának hirtelen apadása fog bekövetkezni, még mielőtt egy hajó is elsülyedt volna. Mindenki tudja, mekkora összegeket kerestek a semleges hajótulajdonosok a háború alatt. Hajóik elsülyesztése nem nekik, hanem a biztosítótársaságoknak okozott kárt, ezek pedig kárpótolták magukat a biztosítási prémium felemelésével; másszóval minden ellenségünk országában majdnem kizárólag a tengeralattjáró munkájára vezethető vissza a drágaság. Eddig a tengeralattjárók akkor is figyelmeztették a hajót és legénységét és akkor is meg próbálták menteni, ha ő rájuk nézve a legnagyobb veszedelem származott belőle. Jó bér fejében tehát mindig lehetett kapni legénységet, amely a legrosszabb esetben is csak egy kényelmetlen csónakutat kockáztatott meg. Most a fenyegető veszedelem miatt semmi pénzért sem lehet kapni majd matrózt, és éppoly kevéssé lesz kedvük a biztosítótársaságoknak kötetést csinálni, Hollandia, Dánorság, Svédország és Norvégia hajótulajdonosainak pedig még kevésbé lesz érdekük kereskedelmi flottájuk feláldozásával zsiros hadi jövedelmeiket kockára tenni. Elenkezőleg, a hajótulajdonosok azt fogják mondani maguknak, hogy a világháború ilyen körülmények között valószínűleg már csak pár hónapig tart és ezalatt az idő alatt már nem akarják kockára tenni hajóikat. Azonkívül a hajótulajdonosoknak a béke utáni időkre is kell gondolniuk, mert még nagyon soká lesz élénk kereslet hajóúrnak, a most túlságosan kihasznált gőzhajók pedig többé-kevésbé alapos tatarozásra, sőt részleges újjáépítésre szorulnak, ha ugyan nem váltak teljesen hasznavehetetlenné. Nem lehetetlen, hogy ellenségeink kiméletlen buvárhajóharcunk bejelentése folytán egyszerre több millió tonna hajóúrt vesztenek, mert e hajóúrt nem használhatják fel többé saját céljaira és hogy ennek következtében a válság még hamarabb megéri, mint ahogy ma csak sejteni is lehet. Kívánatos és remélhető, hogy a semlegeseknél — ez a kérdésnek mi reánk nézve is a legsúlyosabb része — a hűvösen számító kereskedő, nem pedig a frázisokban tobzódó politikus és újságíró fog győzedelmeskedni.

Emlékezzünk meg a tengeren harcoló hő-

seinkről; a most következő időkben gondolkunk rájuk különös melegséggel, akik hétésszámra, rettenetes életfeltételek, iszonyu nélkülözések között, pihenő nélkül és állandó életveszedelemben dolgoznak s csak egy pár napra térhetnek vissza bázisukra, hogy új nehéz utra készüljenek. Keveset tudunk róluk, mert, érthető okokból, keveset szabad elmondani róluk. De látjuk műüket. Feladatuk a legnagyobb feladat, ami emberre hárulhat: a haza megmentése.

HIREK.

— **Hivatalos jelentések február hó 14-éről.**
A miniszterelnökség sajtóosztályától a következő hivatalos jelentéseket kaptuk a harctéri eseményekről:

Hőfer jelentései:

Keleti harctér:

Mackensen vezértábornagy hadserege: Különös esemény nem történt.

József főherceg vezérezredes harcvonala: Békástól délre több orosz előretörést visszautasítottunk. A valeputnai uton csapataink rohammal elfoglaltak egy orosz állást, amelynek visszaszerzésére az ellenség később már hasztalanul intézett erős ellentámadásokat. 23 tisztet és 1200 főnyi legénységet fogtunk el, 12 géppuskát, 6 aknavetőt és 3 ágyút zsákmányoltunk.

Lipót bajor herceg vezértábornagy hadserege: Nincs jelenteni való.

Olasz és délkeleti harctér:

Változatlan.

A német nagyfőhadiszállás jelentései:

Nyugati harctér:

Rupprecht trónörökös hadserege: Az Ancre északi partján az ellenség igen heves tűzérési előkészítés után és telmes gyalogsági erők harcbevetésével folytatta támadásait. Delelőtt két ízben támadott Serretől délre. Mindkét támadást közelharcban visszautasítottuk, azokat a csapatokat pedig, amelyek az arcvonal előtt megvetették lábukat, szuronyal elűztük. Az Ancretől északra és délután a folyótól délre is további megerősítések készítését helyeztük figyeltük meg, amelyeket tűzérésünk megsemmisítő tűz alá vett egészen a Sommeig. Más szakaszokon is az éjjel folyamán erős volt a tűzharc. A trónörökös hadserege: Felderítő előretöréseink a St. Michiel hajlásban és a Vogezek nyugati lejtőjén eredményteljesen jártak.

Keleti harctér:

Lipót bajor herceg vezértábornagy harcvonala: Különös esemény nem történt.

József főherceg vezérezredes hadsereg-arcvonala: A Mesticanesti-szakaszban csapataink tegnap újabb eredményeket vívtak ki. Az oroszok több állását rohammal elfoglaltuk és heves ellentámadásokkal szemben megtartottuk. A foglyok száma 22 tisztre és több mint 1200 főnyi legénységre, a zsákmány 3 ágyura, 12 géppengyverre és 6 aknavetőre emelkedett.

Mackensen vezértábornagy hadserege: A Szereh és Duna mentén tűzérési harc és őrségek csatározásai.

Macedon arcvonal:

A Cserna-hajlásban az olaszoknak a Paralovotól keletre emelkedő magaslat visszaszerzésére indított támadásai erős tűzhatás dacára teljesen eredménytelenek maradtak. — Ludendorff.

A hatósági liszt egyenletes kiosztása.

A vármegye alispánja rendeletileg közli az összes közigazgatási hatóságokkal, hogy a hatósági liszt egyenletes kiosztása érdekében az eddigi központi kezelési rendszert beszünteti minden egyes közigazgatási járás, főszolgabírájának, illetve a városok polgármesterének február 15-ével kezdődőleg annyi lisztet ad rendelkezésére, amennyi a vármegye szűkre szabott havi kontingense és az illető járás vagy város összeirt ellátatlanjai számát alapul véve, márc. 15-ig terjedő időre reá esik. A főszolgabírák és polgármesterek kötelességévé teszi az alispán annak személyes és intenzív állandó ellenőrzését, hogy lisztet csak oda utaljanak ki, ahol a szükség a legnagyobb és

csak annyit, amennyire elkerülhetetlenül szükség van.

Az alispán nyomatékosan figyelmezteti a közigazgatási hatóságokat, hogy úgy amiként az Országos Közélelmezési Hivatal elnöke nem respektálta a megye kontingensének megállapításánál az összeirt ellátatlanok fejquótája szerinti szükségletet, azonképpen neki sem áll módjában aránylagosan többet utalni, mint amennyit a Közélelmezési Hivatal elnöke rendelkezésére boesájt. Március 15-ikéig tehát egy fogyasztási kör sem számíthat újabb lisztkiutalásra. Ez utóbbi körülményre különösen azért hívja föl az alispán a figyelmet, hogy a febr. 15-ével kiutalt kontingensből a járás, a város szükséglete minden körülmények között fedezendő még abban az esetben is, ha az csak az egyes fogyasztók jogos igényeik, fejquótájának bármily megszorításával volna kivihető. Az ellátás nem tisztán buzalisszal, hanem tengerliszt keverésével fog történni. Ha a lakosság ellátása körül fölmerülő nehézségek elkerülhetetlenül szükségessé teszik, a közigazgatási hatóságok a közvetlen közeli vámmalomból hatósági elismervény mellett a legszűkebb pillanatnyi szükségletet kölcsönvehetik.

Nagybecskerek város tanácsa ma delelőtt dr. Perisics Zoltán polgármester elnöklésével tartott ülésében tárgyalta az alispáni rendeletet. A rendelet alapján Nagybecskerek városa az eddigi 30 vagon helyett csak 11 vagon lisztet kap, úgy hogy a fejquótát le kellene szállítani 240 grammról 88 grammra. A tanács abban állapodott meg, hogy javasolni fogja a helyi közgyűlésnek, hogy a vármegye útján irjon föl a kormányhoz, hogy miután a város 18 ezer főnyi ellátatlan lakosságát 11 vagon lisztből ellátni nem lehet és más liszt-pótló élelmiszer burgonya, bab stb. sincsen a városban, ualtassa ki a harminc vagon lisztet. Addig is pedig míg ez a kérelme elintézését nyer, utasítsa a polgármestert, amint azt az alispáni rendelet is megengedi, hogy a szükséges lisztet a helybeli malmoktól vegye kölcsön.

— **Városi közgyűlés.** Nagybecskerek város képviselőtestülete február hó 19-ikén hétfőn délután 3 órakor a régi esküdtzéki teremben közgyűlést tart.

— **Arany János emlékünnap Nagybecskereken.** A Torontálvármegyei Magyar Közművelődési Egyesület nagybecskereki szabad liceuma szép ünnepélylyel készül áldozni a magyar nemzeti szellem és kultúra dicső alakjának Arany Jánosnak születésének márciusi századik évfordulója alkalmából. A kulturegyesület Szabad liceuma ugyanis március 4-én, vasárnap Arany János emlékünnapelyt rendez a Kaszinó-társulat dísztermében. Az ünnepélyt Grézió János kir. tanfelügyelő, a kulturegylet aligazgatója fogja bevezetni, míg Somfai János, lapunk szerkesztője, az Arany János Társaság rendes tagja előadást tart a nagy költőről. Az ünnepély műsorának többi részét szavalások fogják kitölteni. Az ünnepély részletes műsorát most állítja össze a kulturegylet vezetője.

— **A postai csomagforgalom korlátozása.** A posta- és távirada igazgatóság közli a következőket:

Szállítási nehézségek miatt folyó évi február hó 13-ától kezdődőleg Ausztriába és Bosznia-Hercegovinába csak az alább felsorolt szükséges csomagok, valamint élelészeti és pénztartalmu küldemények vehetők fel. Szükséges csomagoknak tekintendők: a) katonai küldemények, azaz olyanok, melyeket katonai parancsnokságok, csapatok, hatóságok, intézetek és katonai személyek (ideértve a csendőrséget és határszéli pügyörséget) katonai parságokhoz, csapatokhoz, hatóságokhoz és intézetekhez bármely tartalommal legfeljebb 20 kg. súlyig feladnak, — b) hadfelszerelési tárgyakat tartalmazó csomagok, melyek katonai parságoknak, csapatok, hatóságok, intézetek vagy katonai személyekhez vannak címezve legfeljebb 10 kg. súlyig, — c) egészségügyi anyagokat (gyógyszereket, sebészeti eszközöket, kötszereket) tartalmazó csomagok (akkor is ha magánszemélyek adják fel, vagy ilyenekhez vannak címezve) legfeljebb 10 kg. súlyig. — d.) állami hatóságok által feladott portómentes csomagok 20 kg. súlyig.

Február hó 14-től Ausztriából és Bosznia-

